Autor Guste Santini
Subota, 18 Svibanj 2002 10:29

Nakon radova koji su obrađivali ponudu Ivan Santini nam prezentira, na sebi primjeren način, potražnu stranu tržišta. Najnoviji autorov rad se nastavlja na njegove prethodno objavljene dvije knjige i čini cjelinu.

Rad je sukladno profesionalnoj orjentaciji autora podijeljen na slijedeće dijelove:
1. Teorija kardinalne korisnosti
2. Koncept krivulje indiferencije
3. Teorija otkrivene preferencije
4. Analiza atributa
5. Potrošačev izbor u uvjetima rizika i neizvjesnosti
6. Funkcija potražnje i krivulja potražnje
7. Elastičnost potražnje
8. Procjena potražnje
9. Predviđanje potražnje
10. Tržišna ravnoteža
11. Elementi ekonomske analize.

Profesionalnim ekonomistima iznesena struktura jasno ukazuje širinu pišćeva zahvata i ambicioznost projekta. Poznavaoci radova Ivana Santinija znaju da se radi o studioznom istraživanju. Studenti profesora Santinija znaju da se radi i o sistematičnom i lako pisanom i stoga prepoznatljivom stilu. Sve u svemu dobili smo rad koji neće biti moguće zaobići prilikom usavršavanja današnjih i budućih ekonomista.

Poseban razlog zbog kojeg ističem ovaj rad usmjeren je starijoj generaciji. Naime, u prethodnom sustavu pitanjima potražnje davalo se neuporedivo manje pažnje nego što je to dopustivo u tržišnom sustavu (više se je vodilo računa o ponudi što je bila karakteristika svih socijalističkih zemalja). Problemi potražnje posebno se dramatiziraju u procesu globalizacije kada male i nerazvijene zemlje, koje su pored ostalog i u procesu dramatične tranzicije, bivaju naprosto usisane putem preuzimanju upravo njihovog malog i često plitkog tržišta. Ovo se odvija na mnoge načine od kojih ističem problem ekonomije obujma i malog nacionalnog tržišta što znači da sve manji broj roba i usluga je moguće na malom tržištu učinkovito proizvoditi i razvijati putem nacionalnog tržišta. Drugi razlog kojeg valja imati u vidu jest razaranje nacionalne privredne strukture što eliminira nacionalnu privrednu aktivnost koja se ogleda kroz smanjenje rasta nacionalnog privrednog proizvoda, kroz rasprodaju obiteljskog srebra, kroz zaduživanje u inozemstvu iznad granica mogućnosti u funkciji finalne potrošnje a ne i razvoja, kroz rast nezaposlenosti, itd. Istovremeno destrukcija privredne strukture u uvjetima nelinearnog vremena čini tekuće zaostajanje konačnim zaostajanjem čime se zemlje sa perspektivom ubrzano približavaju periferiji, dakle, nerazvijenim zemljama. Sve je ovo dramatizirano sa vrlo visokim socijalnim nabojima i svim učincima koji uz to idu.

Rad je strukturiran na način da se napušta dilema mikro ili makro ekonomija. Autor polazi od potreba hrvatskih čitalaca i priču započinje od mikroekonomije i završava makroekonomskom politikom. Na ovaj način autor pokazuje, za mene i dokazuje, da u maloj i otvorenoj zemlji kao što je Hrvatska razvoj nije moguć tržišnim silnicama već je potrebna strategija razvoja. Ovo

znači jasno definiran sustav i politika na mikro razini i izgradnja nužnih pretpostavki kako bi se dinamizirala privredna aktivnost na makro razini. Odnos ciljeva i resursa svakako imaju dramatično značenje u odabiru modela i politika makroekonomske politike. Upravo intervencionizam znači brižljivo istraživanje tržišta, poglavito potražne strane, i korištenje istog u cilju dinamiziranja privrednog razvoja. Opet i iznova podvlačim uspjeh Slovenije koja je u osnovi koristila upravo iznesen scenarij.

Zaključno želim sugerirati današnjim i budućim ekonomistima da rad prof. dr. sc. Ivana Santinija prouče kako bi se osposobili da djelatno implementiraju svoje poduzetničke i ine mogućnosti i talente u smislu «nove kombinacije faktora» kako je to svojevremeno pred više od šezdeset godina obradio i u ekonomsku teoriju i politiku uveo veliki ekonomist J.A. Schumpeter.